

Bankzitter

Ton Lenders

Foto: Ton Lenders,
Beziers (F) - 2017

Te groot voor het servet, maar nog te klein voor het tafellaken

Veel natuurbeschermingsorganisaties worstelen met het gebrek aan verjonging. Algemeen wordt geconstateerd dat het ledenbestand verouderd en dat er nauwelijks aanwas is van jonge mensen. Bij het Genootschap klinkt de roep om verjonging al vele jaren, maar ondanks respectabele pogingen van opeenvolgende besturen blijft de gemiddelde leeftijd op pensioenniveau en blijkt het moeilijk om jonge mensen voor langere tijd te binden. Toch meen ik een lichte kentering waar te nemen. Dat heeft niet alleen te maken met meer animo voor natuur, maar vooral met een stijgende belangstelling voor (natuur)onderzoek. Daar spelen de 'groene opleidingen' overigens een belangrijke rol in. Bij zowel MBO- als HBO-opleidingen komt de nadruk steeds meer te liggen op het volgen van onderzoekstages. Waren de stages vroeger primair gericht op het opdoen van (werk)ervaring, nu wordt ingezet op het zelfstandig uitzoeken van (ecologische) verbanden.

Bij natuurclubs wordt er veelal van uitgegaan dat de interesse in natuur bij iemand al op jonge leeftijd aanwezig moet zijn om zich later tot een succesvol natuurbeschermers te kunnen ontwikkelen. Het IVN heeft dit min of meer tot haar belangrijkste taak gemaakt door met name de leerlingen van de basisscholen te enthousiasmeren in het opdoen van natuurkennis. Bij het NHGL dienen de leden zich pas veel later aan. Tijdens de 'Sturm und Drang Zeit' is er met de jeugd weinig aan te vangen, die heeft

dan andere interesses. Pas tijdens of na het voltooien van hun opleiding zien we dat mensen óf hobbymatig óf beroepsmatig interesse voor natuuronderzoek gaan ontwikkelen. Vervolgens komt het Genootschap in beeld.

De grootste drempel die dan genomen moet worden is het verschil in kennisniveau. Veel Genootschappers functioneren op (semi)wetenschappelijk niveau. De nieuweling kijkt daar als een berg tegenop en is bang voor onderwaardering en gezichtsverlies. De praktijk is vaak anders; niet zelden overtreft de echte doorzetter na verloop van tijd zijn mentor. Dat daarbij de nodige tegenslagen zijn te overwinnen is duidelijk.

Om een ecologische parallel te trekken: Ook schaatserijders hebben last van regen en kunnen door regendruppels weggekatapulteerd of onder water geduwd worden. Onderzoek heeft uitgewezen dat de diertjes er echter altijd weer in slagen om veilig boven te komen en hun wonderlijke gang over het fragile wateroppervlak voort te zetten.

Natuuronderzoek creëert zijn eigen uitdaging. Maar de resultaten ervan kunnen bijdragen aan meer erkenning. Dat stimuleert de ontwikkeling naar volwassenheid en zet de onderzoeker in spé bij het zoeken naar serieuze literatuurreferenties aan tot het volgen van een toekomstgericht spoor.

Betekenis: Geen kind meer, maar nog te jong voor volwassen zaken.